

Fremtidens psykiatri

BUP-DK's årsmøde d. 8. marts 2024

Disposition

1. Den politiske proces bag 10-årsplanen
2. Nyt Nationalt Psykiatriråd
3. Rådets relevans for klinikere – og omvendt
4. Nye tal på virkeligheden

Den politiske proces bag 10-årsplanen

Aftale om en
10-årsplan for psykiatrien og mental sundhed

September 2022
Sundhedsministeriet

Fagligt oplæg til en 10-årsplan

Januar 2022

- Grundigt arbejde, faglig rådgivning fra bl.a. BUP-DK, DPS og DSAM
- Fire forudsætninger
- Fem prioriterede indsatser

Boks 3: Grundlæggende forudsætninger

- Et gradvist, strategisk og langsigtet kapacitetsløft for at imødekomme behovet for indsatser og behandling, herunder bl.a. flere medarbejdere på tværs af både sociale og sundhedsfaglige indsatser
- Bedre rekruttering og fastholdelse af kompetente medarbejdere på tværs af faggrupper samt kompetenceløft
- Mere fleksibel opgavevaretagelse
- En tydeligere ansvarsfordeling i opgaveløsningen og bedre sammenhæng på tværs af sektorer

Politisk aftale om en 10-årsplan Efterår 2022

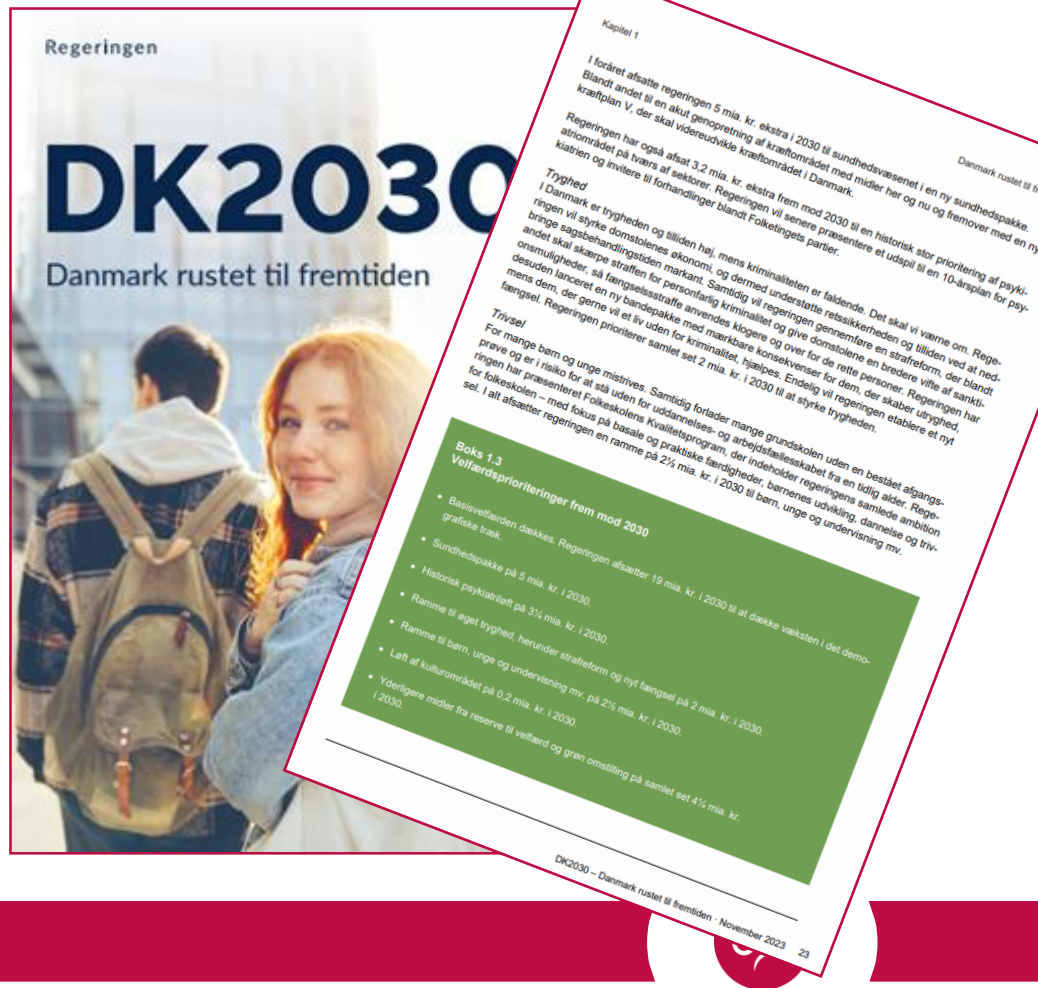
- Det faglige oplæg afspejles i aftalen
- Nyt nationalt psykiatriråd
- Varige midler: 0,5 mia. kr. årligt fra 2023

2030-plan

August 2023

- Historisk psykiatriløft via finansieringsplan
- Samlet løft på 3,2 mia. kr. i 2030 sammenlignet med 2022

Ny psykiertiaftale - midler til 2024

- Forebyggelse af selvmord og bedre akut hjælp
- Øget tryghed
- Bedre hjælp til børn og unge
- Mindre tvang i psykiatrien

FINANSMINISTERIET

Forslag til finanslov for finansåret 2024

Tekst og anmærkninger

24. november 2023

Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti, Alternativet og Nye Borgerlige om:

En bedre psykiatri

- hurtigere behandling til børn og unge, bedre akut hjælp og større tryghed for medarbejdere

Psykiatrien i Danmark er stærkt udfordret og har været det længe. Det står særligt klart for alle, der er i berøring med psykiatrien som patient, som pårørende eller som medarbejder.

Prioriterede indsatser i psykiatrien i finansloven for 2024

Aftalepartierne er enige om, at der i 2024 er behov for at prioritere indsatser inden for følgende temaer, der vil give psykiatrien et markant og reelt løft:

1. Forebyggelse af selvmord og hjælp, når der er akut behov for det
2. Øget tryghed og forebyggelse af vold
3. Bedre hjælp til børn og unge
4. Mindre tvang i psykiatrien

1. For det første skal der sættes ind med hjælp, når mennesker er i alvorlig krise. Det er afgørende, at der er adgang til hjælp og behandling, når der er behov for det. Det gælder ikke mindst, når man er til fare for sig selv eller til fare for andre.

2

Danmark over en 10-årig periode. Aftalen bygger økonomisk oven på de 600 mio. kr. til psykiatrien sat med finansloven for 2020. Med aftalen blev der igangsat en lang række initiativer, hvor behovet var størst. Aftalen udgangspunkt i de prioriterede indsatsområder og dertil knyttede anbefalinger fra Sundhedsstyrelsens og Social- og Boligstyrelsens faglige oplæg.

Aftalen fra 2022 var det første skridt i en langsigtet udvikling af det samlede psykiatrimråde og indsatsen for behandling af den mentale sundhed i Danmark. Der er tale om et langt sejt træk med en gradvis opbygning af psykiatrien over en bred kam.

Flere af initiativerne i aftalen er allerede sat i værk, men en række af dem har krævet faglige forarbejder, inden de kan implementeres og udrulles i regioner og kommuner.

Der er allerede igangsat oplysnings- og aftagingsindsatser, de tværfaglige og evidensbaserede miljøer er blevet styrket, og der er foretaget midler til mere forskning på området for at blive klogere på årsagerne til psykisk sygdom og finde ud af, hvilke tiltag der virker bedst.

1

Nationalt råd for psykiske lidelser og mental sundhed

KOMMISSORIUM

Nationalt råd for psykiske lidelser og mental sundhed

17. maj 2023

Sagnr. 05-0801-1001/
Reference SYP

Baggrund

I september 2022 blev der vedtaget en bred politisk aftale om en 10-årsplan for psykiatri og mental sundhed¹. Aftalen sætter rammen for den første del af den politiske forpligtelse til at udvikle det samlede psykiatriområde og indsatsen for bedre mental sundhed over de kommende 10 år. Som en del af aftalen ned-sættes et bredt sammensat råd forankret i Sundhedsstyrelsen.

Forud for indgåelsen af den politiske aftale offentliggjorde Sundhedsstyrelsen og daværende Socialstyrelse et *Fagligt oplæg til en 10-årsplan for bedre mental sundhed og en styrket indsats til mennesker med psykiske lidelser*². Oplægget blev udarbejdet på baggrund af rådgivning fra en bred gruppe af faglige organisationer, bruger- og pårørendeorganisationer, myndigheder mv.

Med aftalen om en 10-årsplan for psykiatrien og mental sundhed er der lagt op til en systematisk, langsigtet og helhedsorienteret prioritering af den samlede indsats for mennesker med psykiske lidelser, deres pårørende og mental sundhed i befolkningen.

En central del af den samlede plan for området er at sikre en systematisk og løbende opfølgning på implementering af den første del af 10-årsplanen. Som en del af denne opfølgning skal der løbende foretages vurderinger af de igangsatte indsatser og gøres status på udviklingen med henblik på at sikre, at udviklingen går i den rigtige retning. Opfølgningen tager udgangspunkt i de politiske aftale mål for 10-årsplanen for psykiatri og mental sundhed. Til målene knyttes indikatorer, der anvendes til en årlig monitorering af udviklingen indenfor det enkelte mål.

Rådets formål, opgaver og sammensætning uddybes nedenfor.

Rådets formål

Rådet har til formål at følge implementeringen af 10-årsplanen for psykiatri og mental sundhed. Rådet skal rådgive om en fagligt velunderet opfølgning, vurdering og justering af de igangsatte indsatser, så de gør en positiv forskel for mennesker med psykiske lidelser, pårørende og fagpersoner samt for at styrke den mentale sundhed.

Hvordan sikrer vi, at nye initiativer er med til at løfte psykiatrien?

Boks 2: Ambitiøse faglige mål for den samlede indsats til børn, unge og voksne

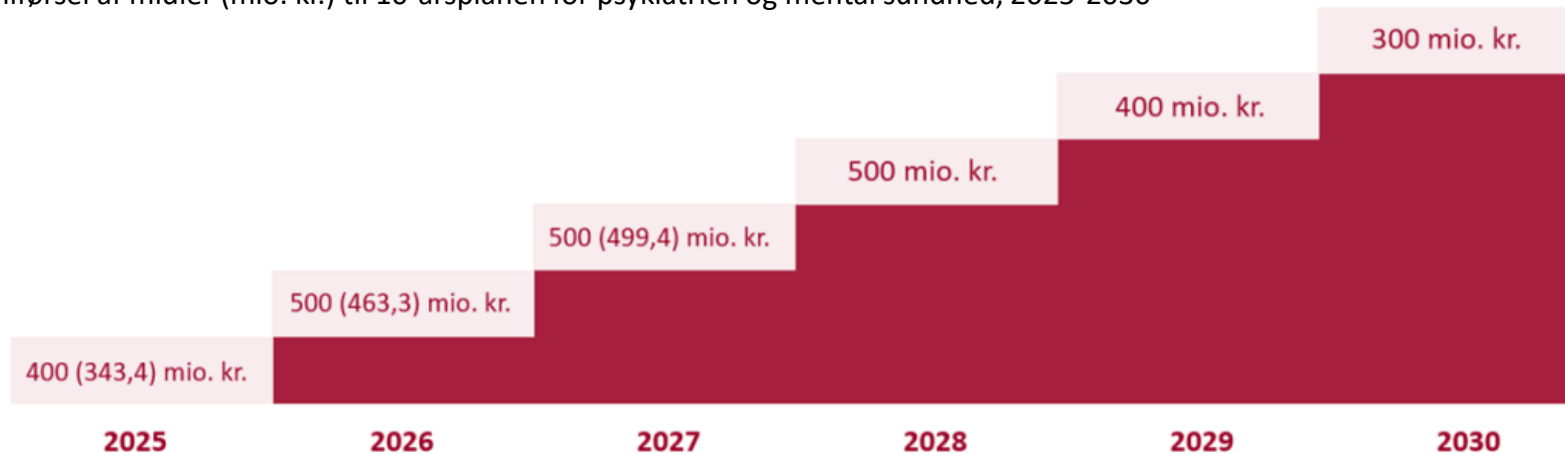
- Den mentale sundhed for børn og unge er forbedret
- Mennesker med psykiske lidelser lever længere liv med mindre sygdom
- Mennesker med psykiske lidelser bliver i højere grad inkluderet og accepteret i samfundet
- Mennesker med psykiske lidelser fastholdes i job, skole og uddannelse samt tager oftere en uddannelse og får et job
- Børn, unge og voksne med tidlige tegn på eller i risiko for at få psykiske lidelser modtager en tidlig, forebyggende indsats
- Børn, unge og voksne med psykiske lidelser oplever høj kvalitet, omsorg, inddragelse og sammenhæng i indsatsen
- Børn, unge og voksne med psykiske lidelser udsættes for mindre tvang og magtanvendelse
- Mennesker med psykiske lidelser og samtidigt misbrug får en mere sammenhængende og effektiv behandling og flere lykkes med ophør af misbrug
- Færre mennesker med psykiske lidelser får en behandlingsdom for kriminalitet
- Pårørende får oftere den støtte, de har behov for, og deres ressourcer bruges mere aktivt i indsatsen

	MÅLSÆTNINGER	AKTUEL DATA	EKSEMPEL PÅ INDIKATOR
1	Børn og unges mentale sundhed er forbedret.	Samlet set i 2018 angiver 11 % af eleverne, at de har lav livstilfredshed, 37 % af eleverne har middelhøj livstilfredshed, og 32 % angiver, at de har høj livstilfredshed. 34 pct. af pigerne og 21 pct. af drengene mellem 16-24 år rapporterede i 2021 om dårlig mental sundhed. Elevernes generelle trivsel i folkeskolen i 2021/2022 ligger på 3,7 ud af 5, hvor 5 er højest trivsel. På erhvervsuddannelserne og FGU har eleverne i 2021 en gennemsnitlig trivsel på hhv. 4 og 3,9 ud af 5, hvor 5 er højest trivsel. På de gymnasiale uddannelser har eleverne i 2021 en gennemsnitlig score på 4. Her er trivslen målt ved graden af enighed i udsagnet "Jeg er glad for at gå i skole".	Flere børn og unge skal have en høj livstilfredshed (skolebørnsundersøgelsen) Andel af unge (16-24 år) med dårlig mentalt helbred i Den Nationale Sundhedsprofil falder Der arbejdes videre med at udvikle en indikator baseret på elevfåver i folkeskolen. Der arbejdes på at udvikle indikatorer for hhv. styring i andel af børn og unge, der trives i skolen, samt fald i andel af børn og unge, der har lav trivsel i skolen.
2	Mennesker med psykiske lidelser lever længere liv. Børn, unge og voksne med psykiske lidelser udsættes for mindre tvang og magtanvendelse	Antal dødsfald med selvmord/selvmoordforsøg som årsag (2020): 580. Selvmordrate (antal selvmord pr. 100.000 borgere) (2020): 9,9. Dødelighed blandt borgere (15-74 år) med alvorlige psykiske lidelser var 3,7 gange højere end blandt alle borgere i den danske befolkning (15-74 år) i 2021.	Selvmoordrate reduceres med 33 %. Overdødelighed blandt borgere med psykiske lidelser reduceres.
3	Flere børn og unge med psykiske lidelser fuldfører hhv. grundskolen og en ungdomsuddannelse.	Fullført ungdomsuddannelse blandt unge med psykiske lidelser (2014-2018): 56,8 %.	Andelen af 25-årige, der har haft en psykisk lidelse i sundhedskontakten inden for de seneste 10 år, som også har fuldført en ungdomsuddannelse øges.

Hvad skal igangsættes som det næste?

Tilførsel af midler (mio. kr.) til 10-årsplanen for psykiatrien og mental sundhed, 2025-2030

Klinikernes perspektiv er afgørende

- Faglig viden om virkeligheden
- Nye indsatser
f.eks. nye samarbejdsformer

Nye tal på virkeligheden

- Rigsrevisionens kritik af udredningsret
- FAS' og Yngre Lægers afvandringsanalyse
- Kommende medlemsundersøgelse af Lægeforeningen

LÆGEFORENINGEN